

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ВСП «ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ», КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-ТЕХНОЛОГІЙ

IMPERATYV PL SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ
(ТОВ «ТОРГОВИЙ БУДИНОК ІМПЕРАТИВ», ВАРШАВА, ПОЛЬЩА)

MILTON FRIEDMAN UNIVERSITY (БУДАПЕШТ, УГОРЩИНА)

VILNIUS UNIVERSITY, DEPARTMENT OF ACCOUNTING AND AUDIT (ВІЛЬНЮС, ЛИТВА)

ТОВ «ХЛАДОПРОМ»

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

III Міжнародної науково-практичної конференції

«ВІДНОВЛЕННЯ ТА МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ, ПРІОРИТЕТИ, ПРАКТИКИ»

2025

Харків,
3 квітня 2025 року

УДК 338.246.88
М 74

Редакційна колегія:

Гурова Капіталіна – в. о. директора, к. е. н., доцент, Заслужений працівник народної освіти України.
Савченко Ілля – заступник директора з навчально-методичної роботи, к. держ. упр., доцент.
Болотова Тетяна – завідувач відділення економіки та бізнесу, к. е. н., доцент.
Гібкін Кирило – завідувач відділення харчових технологій та сфери обслуговування.
Золотухіна Олена – заступник директора з навчально-методичної роботи.
Кулінченко Сергій – голова ради студентського самоврядування коледжу.
Домбровська Світлана – в. о. проректора з наукової роботи Національного університету цивільного захисту України, д. держ. упр., професор, Заслужений працівник освіти України.
Барішевський Олексій – Голова Наглядової ради ТОВ «ХЛАДОПРОМ».
Ніколенко Борис – директор ТОВ «Торговий будинок ІМПЕРАТИВ», Imperativ PL Sp. Z o.o, (Варшава, Польща).
Peter Szatmari – Dr., проректор з загальної роботи та зав'язків з громадськістю Milton Friedman University (Будапешт, Угорщина).
Rasa Subacienė – Dr., завідувач кафедри обліку та аудиту Вільнюського університету, професор (Вільнюс, Литва).
Чумак Оксана – завідувач кафедри економіки та бізнес-технологій Державного університету «Київський авіаційний інститут», д. е. н., професор.

Рекомендовано до оприлюднення Педагогічною радою ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ» (протокол № 9 від 26.03.2025 р.).

Збірник тез доповідей містить матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики», в яких розглядається основні напрями створення умов для модернізації національної економіки, розробити підходи до формування політики модернізації економіки та пропозиції щодо механізму її реалізації.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей та повідомлень. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редакційної ради збірника.

М 74 **Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики».** – Харків : ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», 2025. – 226 с.

© ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», 2025.

Таким чином, на економічну безпеку підприємств нафтогазового комплексу України впливає цілий ряд загроз. Основні напрями мінімізації ідентифікованих загроз включають впровадження гнучкої податкової політики для підтримки стратегічних підприємств нафтогазового комплексу; стимулювання інвестицій у розвідку нових родовищ та диверсифікацію енергопостачання; розвиток міжнародного співробітництва для відновлення експорту; розроблення програм підтримки кваліфікованих кадрів та залучення технологічних інновацій; відновлення інфраструктури та посилення кібербезпеки [5].

Запровадження комплексного підходу до мінімізації зазначених загроз дозволить підвищити стійкість нафтогазового комплексу України та забезпечити його довгострокову економічну безпеку.

Список використаних джерел:

1. Onyshchenko S., Hlushko A., Maslii O. *National economy energy efficiency conceptual principles. Economics and region.* 2019. No. 3(74). P. 13–18. DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2019.3\(74\).1755](https://doi.org/10.26906/EiR.2019.3(74).1755).
2. Шинкар С. М. Прогнозування зміни економічної безпеки підприємств нафтогазової промисловості. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2018. № 1(51). С. 292–297. DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2018.1\(51\).292-297](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2018.1(51).292-297).
3. Вітрик І. Цифрова трансформація підприємств нафтогазової промисловості для підвищення ефективності їх діяльності. *Економіка і регіон.* 2024. № 4(95). С. 207–212. DOI: [https://doi.org/10.26906/eir.2024.4\(95\).3627](https://doi.org/10.26906/eir.2024.4(95).3627) (дата звернення: 16.03.2025).
4. Hlushko A. Strengthening energy security of Ukraine. *Economics and region.* 2024. No. 3(94). P. 157–163. DOI: [https://doi.org/10.26906/eir.2024.3\(94\).3494](https://doi.org/10.26906/eir.2024.3(94).3494).
5. Onyshchenko V., Onyshchenko S., Verhal K., Buriak A. The Energy Efficiency of the Digital Economy. In: Onyshchenko V., Mammadova G., Sivitska S., Gasimov A. (eds) *Proceedings of the 4th International Conference on Building Innovations. ICBI 2022. Lecture Notes in Civil Engineering*. 2022. Vol. 299. Springer, Cham. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-17385-1_64.

Вальковець А. С.

старший викладач кафедри економіки та управління бізнесом
Рівненський державний гуманітарний університет

ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА: ТРЕНДИ, ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ

Цифрова економіка є ключовим чинником розвитку сучасного бізнесу, сприяючи підвищенню ефективності, інноваційності та глобальної конкурентоспроможності. В Україні цифрова трансформація набуває особливого значення у зв'язку з викликами війни, економічної нестабільності та необхідності адаптації до європейських стандартів. Вона охоплює економічні, соціальні та технологічні процеси, що базуються на використанні цифрових технологій, великих даних, штучного інтелекту та автоматизованих бізнес-процесів. Вона трансформує не лише окремі компанії, а й цілі сектори економіки, створюючи нові бізнес-моделі та змінюючи способи взаємодії між компаніями та споживачами.

В Україні розвиток цифрової економіки відбувається нерівномірно. З одного боку, країна демонструє високу активність у сфері ІТ, має розвинену екосистему стартапів та інновацій. З іншого боку, існують бар'єри, такі як недосконала цифрова інфраструктура,

обмежений доступ до фінансування та низький рівень цифрової грамотності серед малого та середнього бізнесу. Важливо проаналізувати сучасні тренди цифрової економіки, щоб визначити можливості та виклики для українських підприємств [1].

До основних трендів цифрової економіки належить:

1) *Інтернет речей* (Internet of Things, IoT) відкриває нові можливості для бізнесу, дозволяючи підключати фізичні пристрої до мережі для збору та аналізу даних. У промисловості IoT допомагає оптимізувати виробничі процеси, в логістиці – покращувати контроль поставок, а в сільському господарстві – підвищувати врожайність завдяки точному моніторингу ґрунту та кліматичних умов.

2) *Штучний інтелект* (Artificial Intelligence, AI) стає рушійною силою цифрової трансформації. AI застосовується у прогностичній аналітиці, автоматизації бізнес-процесів, персоналізації маркетингових кампаній, розпізнаванні мовлення та образів. За даними McKinsey, використання AI дозволяє скоротити витрати компаній на 20-30% і підвищити продуктивність праці.

3) *Хмарні обчислення*. Перехід до хмарних технологій дозволяє компаніям зменшити витрати на IT-інфраструктуру, підвищити безпеку даних та забезпечити масштабованість бізнесу. В Україні популярність хмарних рішень зростає, особливо серед малого та середнього бізнесу, який отримує доступ до технологій без значних капіталовкладень.

4) *Блокчейн та цифрові валюти*. Блокчейн-технології забезпечують прозорість транзакцій, безпеку даних та нові можливості для фінансового сектору. Україна є одним із лідерів у впровадженні криптовалют, що може сприяти розвитку цифрової економіки та залученню інвестицій.

5) *Електронна комерція та маркетплейси*. Ринок електронної комерції в Україні стрімко зростає. Пандемія COVID-19 та повномасштабна війна сприяли масовому переходу бізнесу в онлайн. За даними Statista, обсяг електронної комерції в Україні може досягти \$10 млрд до 2027 року [3].

До викликів цифрової економіки в Україні відносять:

1) *Недостатній рівень цифрової грамотності*. Незважаючи на швидкий розвиток цифрових технологій, багато підприємців в Україні не мають достатніх знань та навичок для їх впровадження. Це особливо актуально для малого бізнесу та підприємств у сільській місцевості.

2) *Доступ до фінансування*. Багато українських компаній стикаються з проблемами фінансування цифрової трансформації. Банки не завжди готові надавати кредити на розвиток IT-рішень, а інвестори побоюються ризиків, пов'язаних із війною.

3) *Кібербезпека*. Зі зростанням цифровізації збільшується кількість кібератак. Україна є однією з головних цілей російських хакерських угруповань, тому кіберзахист є критично важливим для бізнесу.

4) *Регуляторні бар'єри*. Відсутність чіткої державної політики щодо цифрової економіки та складність правового регулювання (наприклад, у сфері блокчейну) можуть гальмувати впровадження новітніх технологій.

5) *Інфраструктурні проблеми*. Війна призвела до руйнування інтернет-інфраструктури в деяких регіонах, що ускладнює цифрову трансформацію малого та середнього бізнесу [1]

Попри виклики, цифрова економіка відкриває перед українським бізнесом значні можливості:

1) *Вихід на глобальні ринки*: цифрові платформи дозволяють українським компаніям пропонувати свої товари та послуги на міжнародному рівні.

2) *Оптимізація бізнес-процесів*: впровадження цифрових технологій сприяє підвищенню ефективності та зниженню витрат.

3) *Розвиток нових бізнес-моделей*: цифровізація відкриває можливості для створення нових продуктів та послуг, які відповідають сучасним потребам споживачів.

4) *Покращення взаємодії з клієнтами*: цифрові канали комунікації дозволяють краще розуміти потреби клієнтів та підвищувати їх задоволеність.

5) *Залучення інвестицій*: компанії, що активно впроваджують цифрові технології, стають більш привабливими для інвесторів [2].

Для успішної цифрової трансформації українським підприємствам рекомендується:

1) Інвестувати в розвиток цифрової інфраструктури: забезпечення якісного інтернет-з'єднання та сучасних ІТ-рішень є фундаментом для цифровізації.

2) Навчати персонал: підвищення кваліфікації працівників у сфері цифрових технологій сприятиме ефективному впровадженню новацій.

3) Співпрацювати з ІТ-компаніями: партнерство з технологічними фірмами дозволить отримати доступ до передових рішень та експертизи.

4) Адаптувати бізнес-моделі: гнучкість та готовність до змін є ключовими факторами успіху в умовах цифрової економіки.

5) Забезпечувати кібербезпеку: впровадження сучасних засобів захисту даних та систем є необхідністю в умовах зростання кіберзагроз.

Цифрова економіка є стратегічно важливим напрямком розвитку України, який може забезпечити зростання ВВП, створення нових робочих місць та зміцнення міжнародних позицій країни. Проте для повноцінного використання можливостей цифрової економіки необхідно вирішити ключові проблеми: покращити цифрову грамотність, забезпечити фінансування цифрових ініціатив, вдосконалити правове регулювання та зміцнити кібербезпеку.

Список використаних джерел:

1. Євтушенко, Н., & Стеценко, Д. (2024). ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ. *Економічний простір*, (191), 211-216. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/191-34>
2. Реслер, М., Лінтур, І., & Цигак, О. (2024). ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ. *Економіка та суспільство*, (64). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-117>
3. Смоляк, Ю. (2025). ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ. *Молодий вчений*, 1 (132). <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2025-1-132-10>

Вороніна К. В., викладач,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»

РОЗВИТОК ХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Хімічна промисловість одна з ключових секторів економіки України, що орієнтована, в основному, на промислових споживачів. В сучасному світі хімічна індустрія сприяє розширенню сировинної бази багатьох галузей матеріальної сфери: від будівництва до фармацевтичних та харчових виробництв. В умовах формування хімічної індустрії України вкрай необхідно проводити постійно моніторинг рівня технічного переоснащення стратегічно важливих хімічних виробництв; інвестування у науково-дослідну та дослідно-конструкторську роботу, проводити тендери на отримання держзамовлення.

Перспективи відновлення та розвитку хімічного комплексу України залежать насамперед від ефективності базових виробництв мінеральних добрив, неорганічної хімічної